

FLORLU SERA GAZLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü kapsamında yer alan florlu sera gazlarının salımını kontrol altına almak üzere florlu sera gazları ve diğer florlu maddelerin yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik;

a) Ürün ve ekipman içinde olanlar da dahil olmak üzere florlu sera gazları ve diğer florlu maddelerin etiketlenmesine, verilerin toplanmasına, sızıntı kontrollerine, raporlanmasına, piyasaya arz, ithalat, ihracat ve kullanımına, kota dağıtımına ve florlu sera gazlarının geri kazanımına ve imhasına ilişkin esasları,

b) Florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipmanlara müdahale eden gerçek ve tüzel kişilerin eğitimi ve belgelendirilmesine ilişkin konuları ve düzenlemeleri, kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, motorlu araçlardaki iklimlendirme ekipmanlarından çıkan florlu sera gazlarının geri kazanımını kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97 nci ve 103 üncü maddelerine, 16/10/2003 tarihli ve 4990 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ve 4/3/2021 tarihli ve 7295 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısında Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolüne Yönelik Değişiklik (Kigali Değişikliği-2016)'e dayanılarak hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelik 16/4/2014 tarihli ve (AB) 517/2014 sayılı Florlu Sera Gazlarına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Askeri unsur: Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine ait kurum, kıta, karargâh veya tesisi,

b) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını,

c) Bakım veya teknik servis: Geri kazanım ve sızıntı kontrolleri hariç olmak üzere, sisteme florlu sera gazları aktaran devrelerin ayrılması, devre veya ekipman parçasının yerinden çıkartılması ya da geri monte edilmesi ve sızıntıların onarımı dâhil tüm faaliyetleri,

ç) Ton CO₂ eşdeğeri: Metrik ton cinsinden florlu sera gazlarının ağırlığı ile küresel ısınma potansiyelinin çarpımı sonucunda çıkan miktarı,

d) Çoklu merkezi soğutma sistemleri: Bir veya daha fazla ortak kondenser ve vitrinler, dolaplar, dondurucular veya soğutulmuş depo odaları gibi bir dizi soğutma cihazına bağlanan, paralel olarak çalışan iki veya daha fazla kompresöre sahip sistemleri,

e) Dağıtıcı: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddeleri yurt içine veya yurt dışına tedarik eden gerçek veya tüzel kişiyi,

f) Devreden çıkarma: Kap, ürün veya ekipmanın nihai olarak kapatılmasını ve işletimden kaldırılmasını,

g) Diğer florlu maddeler: Florlu sera gazı olmayan ancak EK-2’de listelenen maddeler veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları,

ğ) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanı (EKOMVET): 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ekipmanların kayıt defterlerini içeren elektronik veri tabanını,

h) Elektrik şalt cihazı: Elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımı, çevrimi ile bağlantılı olarak kullanılmaya yönelik olan anahtarlama, ölçme, koruma ve elektrik enerji dönüşümü cihazları ve bu araç ve ekipmanların ara bağlantı, teçhizat ve destekleyici yapılarla düzenek oluşturan birleşimlerini,

ı) Elektrik şalt ekipmanındaki florlu sera gazı miktarı: Elektrik şalt ekipmanının tek bir bölmesinde veya diğer parçalardan ayrılmış herhangi bir başka kısmındaki florlu sera gazı miktarını,

i) Faaliyet Raporları Veri Tabanı (FARAVET): Florlu sera gazları veya diğer florlu maddeleri ürün veya ekipman içerisinde veya dökme eşya olarak ithal eden, ihraç eden ya da bu gazları veya maddeleri kullanan, geri kazanan, geri dönüştüren, ıslah eden veya imha eden işletmeler tarafından sunulan yıllık raporları, kota tahsisi ve lisans modülünü içeren elektronik veri tabanını,

j) Florlu sera gazları: EK-1’de listelenen hidroflorokarbon, perflorokarbon, kükürt heksaflorür veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları veya flor içeren diğer sera gazlarını,

k) Geri dönüşüm: Geri kazanılan florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin filtre etme ya da susuzlaştırma gibi temel temizlik işlemlerini takiben tekrar kullanımını,

l) Geri kazanım: Bakım veya servis sırasında veya ürün ya da ekipmanın bertaraf edilmesinden önce ürün, kap veya ekipmandan florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin toplanması ve depolanmasını,

m) Hammadde: Asıl bileşiminden tamamen dönüştürüldüğü ve emisyonunun önemsiz olduğu bir prosesle kimyasal dönüşümden geçen herhangi florlu sera gazını veya EK-2’de yer alan diğer florlu maddeyi,

n) Hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ekipman: Florlu sera gazları içeren parçaların kaynak, lehim veya benzer bir kalıcı bağlantıyla sızdırmazlığının sağlandığı, tamirine ve tasfiyesine uygun kapaklı vana veya kapaklı servis girişlerini de içerebilen ve izin verilen maksimum basıncın en az dörtte biri basınç altında test edilen sızıntı oranı yılda 3 (üç) gramdan az olan sistemi,

o) Hidroflorokarbon: EK-1’in birinci grubunda listelenen maddeleri veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları,

ö) Hidroflorokarbonların yıllık tüketimi: Belirli bir takvim yılında ülkeye ithal edilen hidroflorokarbon miktarından aynı yıl ülkeden ihraç edilen hidroflorokarbon miktarının çıkarılarak hesaplanan ton CO₂ eşdeğeri cinsinden değeri,

p) Hizmet yeri belgesi: Florlu sera gazları ile çalışan ve bu gazları içeren iklimlendirme ve soğutma cihazlarının, ısı pompalarının, yangın söndürme sistemlerinin, elektrikli şalt cihazlarının montaj, bakım ve servis hizmetini veren yerler için kurallar kapsamında faaliyetlere ve tüzel kişilere Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen belgeyi,

r) Isı pompası: Dışarıdan enerji girdisiyle düşük sıcaklıktaki bir ortamdan aldığı ısıyı yüksek sıcaklıktaki bir ortama aktaran ekipmanı,

s) Islah: Geri kazanılan florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin kullanım amacı göz önünde bulundurularak, saf madde performans standardına geri döndürülmesi için işlenmesini ve işlevsellik niteliğinin yükseltilmesini,

ş) İhracat: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddelerin kap, ürün veya ekipman içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere çıkarılmasını,

t) İhracatçı: Florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddeleri ürün, ekipman veya kap içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere çıkaran gerçek veya tüzel kişiyi,

u) İmha: Florlu sera gazının tümünü veya büyük bir kısmını florlu sera gazı olmayan bir veya daha fazla stabil maddeye kalıcı olarak dönüştürme veya ayrıştırma sürecini,

ü) İthalat: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddelerin kap, ürün veya ekipman içerisinde serbest dolaşıma giriş rejimi, dahilde işleme rejimi, geçici ithalat rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulmasını,

v) İthalatçı: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddeleri ürün, ekipman veya kap içinde ithal etmek isteyen gerçek veya tüzel kişiyi,

y) Kademeli sistemlerde birincil soğutucu akışkan devresi: Kondenser ısını ortada sıcaklık için ikincil bir devreden alacak şekilde iki veya daha fazla ayrı soğutma devresinin seri olarak bağlandığı dolaylı ortada sıcaklık sınıfı sistemlerdeki birincil devreyi,

z) Kap: Öncelikli olarak florlu sera gazlarının taşınması veya depolanması için tasarlanan ambalajı,

aa) Karışım: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddelerden en az birini içeren, iki veya daha fazla maddeden oluşan akışkanı,

bb) Kullanıcı: Florlu sera gazları veya diğer florlu maddeleri, ürünlerin veya ekipmanların üretimi, bakımı, tekrar dolun dahil servisinde ve diğer tüm proseslerde kullanan gerçek ya da tüzel kişiyi,

cc) Kullanım: Florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin, ürünlerin veya ekipmanların üretimi, bakımı, tekrar dolun dahil servisinde ve diğer tüm proseslerde kullanımını,

çç) Kurulum: Florlu sera gazları içeren veya içerecek şekilde tasarlanmış olan iki veya daha fazla ekipman parçasının veya devresinin, birleştirme sonrası şarj edilme ihtiyacı olmasına bakılmaksızın, sistemin gaz taşıyan iletkenlerin bir devre tamamlayacağı şekilde sistemin işletileceği yerde birleştirilmesini,

dd) Kükürt Hekzaflorür: EK-1'in üçüncü grubunda listelenen maddeyi veya bu maddeyi içeren karışımları,

ee) Küresel Isınma Potansiyeli (KIP): 1 (bir) kilogram CO₂'e kıyasla 1 (bir) kilogram sera gazının, karışım olması durumunda ise EK-4'e göre hesaplanan, 100 (yüz) yıllık zaman dilimi içinde atmosferde yarattığı sera etkisini gösteren değeri, (GWP: Global Warming Potential)

ff) Mesleki Yeterlilik Belgesi: Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca düzenlenen sınavlarda başarılı olanlara verilen MYK Mesleki Yeterlilik Belgelerini,

gg) Onarım: Hasar görmüş veya sızıntı yapan ve florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ürün veya ekipmanın çalışır hale getirilmesini,

ğğ) Operatör: Florlu sera gazı içeren ürün veya ekipmanı işleten veya bu ürün veya ekipmana sahip olan gerçek veya tüzel kişiyi,

hh) Organik Rankin Çevrimi: Elektrik veya mekanik enerjinin üretimi için bir ısı kaynağından çıkan ısıyı enerjiye çeviren yoğunlaşmalı florlu sera gazlarını içeren çevrimi,

ıı) Perflorokarbon: Bu Yönetmeliğin EK-1'in ikinci grubunda listelenen maddeleri veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları,

ii) Piyasaya arz: Florlu sera gazlarını veya florlu sera gazlarını içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ürün veya ekipmanı ücretli veya ücretsiz olarak üçüncü şahıslara tedarik etmeyi veya erişilebilir kılmayı ve ülkede serbest dolaşıma sunmayı,

jj) Sabit: Taşınabilir oda iklimlendirme cihazları dahil çalışması sırasında genelde seyir halinde olmayanı,

kk) Saf madde: Daha önce kullanılmamış olan maddeyi,

ll) Serbest bölge: Ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla birlikte gümrük hattı dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınaî ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan bölgeyi,

mm) Sızıntı tespit sistemi: Florlu sera gazı sızıntısını tespit etmek üzere kalibre edilen ve sızıntı olması durumunda operatörü uyararak mekanik, elektrik veya elektronik cihazı,

nn) Soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanlarındaki ve Organik Rankin Döngüsündeki florlu sera gazı miktarı: Tek bir soğutucu akışkan devresindeki florlu sera gazı miktarını,

oo) Soğutmalı kamyon: Temelde mal taşımak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş ve soğutma ünitesi ile donatılmış 3.5 tondan fazla ağırlığa sahip motorlu taşıtı,

öö) Soğutmalı römork: Temelde mal taşımak için bir kamyon veya traktör tarafından çekilmek üzere tasarlanmış, imal edilmiş ve bir soğutma ünitesi ile donatılmış aracı ve yarı römorkları,

pp) Tek bileşenli köpük: Reaksiyona girmemiş veya kısmen reaksiyona girmiş sıvı halde tek bir aerosol dağıtıcıda bulunan ve dağıtıcıdan ayrıldığında genişleyen ve sertleşen bir köpük bileşimini,

- rr) Tekli split klima sistemleri: Soğutucu akışkan borularıyla birbirine bağlı, kullanım yerinde kurulum gerektiren bir dış ünite ve bir iç üniteden oluşan oda iklimlendirme sistemlerini,
- ss) Tek kullanımlık kap: Florlu sera gazlarının taşınması ve depolanması amacıyla tekrar kullanılmayan veya yeniden doldurulması amacıyla piyasaya arz edilemeyen, tek kullanım için tasarlanmış ve kullanımından sonra atık olarak tanımlanan kapları (ambalajları),
- şş) Teknik aerosol: Kozmetik aerosoller dahil ve tıbbi aerosoller hariç olmak üzere, ürün ve ekipmanların bakımı, onarımı, temizlenmesi, test edilmesi, böceklerden arındırılması ve üretilmesinde, ekipmanın kurulması ve diğer uygulamalarda kullanılan aerosol dağıtıcısını, dispenselerini, sprelerini, püskürtücülerini,
- tt) Ticari kullanım: Perakende ve gıda hizmetlerinde son kullanıcılara satışa sunulan ürünlerin depolanması, teşhiri veya dağıtımı için kullanımı,
- uu) Ürün ve/veya ekipman: Florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan sabit cihazları veya uygulamaları,
- üü) Yangından korunma ekipmanı: Yangın söndürücüler dahil yangından korunma veya söndürme uygulamalarında kullanılan ekipmanları ve sistemleri,
- vv) Yangından korunma ekipmanındaki florlu sera gazı miktarı: Belirli bir alanı yangından korumak için kurulmuş bir kaptaki veya birbirine bağlı kaplar sistemindeki florlu sera gazı miktarını,
- yy) Yıllık ülke kotası: Belirli bir takvim yılında ülkeye ithal edilmesine izin verilen maksimum hidroflorokarbonun ton CO₂ eşdeğeri cinsinden maksimum miktarını,
- zz) Zorunlu kullanım alanları: Halihazırda florlu sera gazı alternatiflerinin bulunmadığı insan sağlığı ile ilgili alanları ve askeri unsurlar kullanım alanlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler ve Merkezi Veri Tabanı

Temel ilkeler

MADDE 6- (1) Florlu sera gazlarının ve diğer florlu maddelerin;

a) Atmosfere salımı,

b) 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmayan gerçek kişilere veya FARAVET'e kayıtlı olmayan ve 18 inci maddenin birinci fıkrasında tanımlanan Hizmet Yeri Belgesine sahip olmayan tüzel kişilere satılması veya ücretsiz temini,

c) Ürün ve/veya ekipmanda bulunan köpükler haricinde ürün ve/veya ekipman içerisinde florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin geri kazanım işlemi yapılmadan bertaraf tesislerine kabul edilmesi,

yasaktır.

(2) Ürün ve/veya ekipman devreden çıkartıldığında veya kap ömrünü tamamladığında atık yönetimi, 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğine uygun olarak gerçekleştirilir.

(3) Hidroflorokarbonların bu Yönetmeliğin EK-6'sında listelenen Kabul Edilmiş Teknolojiler dışındaki teknolojilerle imha edilmesi yasaktır.

Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanı (EKOMVET)

MADDE 7- (1) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanına;

a) 5 ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla florlu sera gazı içeren sabit soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanının, sabit yangından korunma ekipmanının, soğutmalı kamyon ve römorklardaki soğutma ünitelerinin ve Organik Rankin Çevrimlerinin,

b) 6 kg veya daha fazla kükürt heksaflorür içeren elektrik şalt ekipmanının, operatörleri olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından veri girişi yapılacaktır.

(2) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanı Bakanlık tarafından yönetilir.

(3) Bakanlık, Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanında yer alan verileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ile paylaşabilir.

(4) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanında yer alan veriler gizli kabul edilir ve erişim yetkisi olmayan kişilerin erişimine karşı korunur.

(5) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanına verilerin kaydedilmesi ve sunulması ile bu verilerin yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(6) Askeri unsurlar, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde tanımlanan ekipmanla ilgili bir önceki yıla ait verileri toplamakla yükümlüdür. Milli Savunma Bakanlığı, bir önceki yıla ait toplanan verileri her yıl 30 Nisana kadar Bakanlığa sunar. Milli Savunma Bakanlığı tarafından sunulan veriler, Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanının bir parçası değildir.

Faaliyet Raporları Veri Tabanı (FARAVET)

MADDE 8- (1) Faaliyet Raporları Veri Tabanı, 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen gerçek ve tüzel kişiler tarafından elektronik veri tabanına girilen verileri içerir.

(2) Faaliyet Raporları Veri Tabanı Bakanlık tarafından yönetilir.

(3) Bakanlık, Faaliyet Raporları Veri Tabanında yer alan verileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ile paylaşabilir.

(4) Faaliyet Raporları Veri Tabanında yer alan veriler gizli olarak kabul edilir ve erişim yetkisi olmayan kişilerin erişimine karşı korunur.

(5) Faaliyet Raporları Veri Tabanına kayıt girme ve verilerin sunulmasına ve bu verilerin yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(6) 14 üncü maddede atıfta bulunulan faaliyetleri yürüten askeri unsurlar, bu faaliyetler ile ilgili bir önceki yıla ait verileri toplamakla yükümlüdür. Milli Savunma Bakanlığı, bir önceki yıla ait toplanan verileri her yıl 30 Nisana kadar Bakanlığa sunar. Milli Savunma Bakanlığı tarafından sunulan veriler, Faaliyet Raporları Veri Tabanının bir parçası değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hidroflorokarbon Tüketiminin Azaltımıyla İlgili Usul ve Esaslar

Hidroflorokarbon tüketiminin azaltım takvimi ve yıllık ülke kotalarının hesaplanması

MADDE 9- (1) 2024-2045 dönemi ve sonrasındaki yıllık hidroflorokarbon tüketim seviyesi, azaltım takvimi çerçevesinde, Bakanlık tarafından belirlenir.

(2) 2024-2045 dönemi ve sonrasındaki her takvim yılı için yıllık kotalar Bakanlık tarafından hesaplanır ve 10 uncu maddede atıfta bulunulan hidroflorokarbon ithalatçılarında kota tahsisinde esas alınır.

(3) Bakanlık, mevcut hidroflorokarbon tüketiminin analizine dayalı olarak öngörülenlerden daha düşük yıllık kotaları belirleyebilir.

Hidroflorokarbon ithalatçılarında yıllık kota tahsisi

MADDE 10- (1) 2023 yılından itibaren yıllık kotalar, Bakanlık tarafından dökme haldeki hidroflorokarbon ithalatçılarında ve içerisinde hidroflorokarbon bulunan ön şarjlı soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanı ithalatçılarında tahsis edilecektir. Dökme haldeki hidroflorokarbon ithalatçılarında kota uygulaması 2024 yılından itibaren geçerli olacaktır. Hidroflorokarbonlarla şarj edilmiş soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanları için kota uygulaması 2025 yılında başlayacaktır.

(2) Hidroflorokarbonların kotasız veya kotayı aşan miktarlarda ithal edilmesi yasaktır.

(3) Tahsis edilen kotalar, işletmenin ismini değiştirmesi, iki işletmenin tek işletme olarak birleşmesi veya bir işletmenin ikiye ayrılması dışında devredilemez.

(4) Bakanlık, 2023 yılından itibaren, her yıl 30 Eylül'e kadar, sonraki yıl için kota tahsis edilen ithalatçıların listesini, tahsis edilen kotaları açıklamadan yayımlar.

(5) Kota tahsisi, EK-7'de belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda Bakanlık tarafından yapılır.

(6) İthalatçılara tahsis edilen kota miktarları gizli tutulur.

(7) Belirli bir takvim yılı için kota tahsis edilen ve o takvim yılı için Faaliyet Raporları Veri Tabanına rapor sunmayanlara takip eden takvim yılı için kota tahsis edilmeyecektir.

(8) Ön şarjlı soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanında yılda 100 ton CO₂ eşdeğeri altında hidroflorokarbon ithal edenler, kota başvurusu yükümlülüğünden muaftır. Ancak, Faaliyet Raporları Veri Tabanına rapor sunmakla yükümlüdür. Muafiyet tanınan durumun askeri unsur olması durumunda, 8 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtildiği gibi Milli Savunma Bakanlığına veri sunmakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hidroflorokarbonların İthalat ve İhracatının Sevkiyat Başına Lisanslanması

Hidroflorokarbonların ithalat ve ihracatının sevkiyat başına lisanslanması

MADDE 11- (1) Dökme olarak hidroflorokarbon ithal veya ihraç edecekler, her sevkiyat için kontrol belgesine sahip olmak zorundadır.

(2) 2024 yılından itibaren, kontrol belgeleri kota tahsisine uygun bir şekilde verilecektir. Ön şarjlı soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanları içerisinde hidroflorokarbon ithal edecekler, her sevkiyat için kontrol belgesine sahip olmak zorundadır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen kontrol belgeleri Bakanlık tarafından verilir.

(4) Kontrol belgesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından yayımlanacak ikincil mevzuatla belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Florlu Sera Gazları ve Diğer Florlu Maddelerin Kullanımı, Ticareti, Etiketlenmesi ve Raporlanması Hakkında Usul ve Esaslar

Florlu sera gazları içeren kapların, ürünlerin ve/veya ekipmanların etiketlenmesi

MADDE 12- (1) Florlu sera gazları içeren kaplar, ürünler ve/veya ekipman, 11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara göre etiketlenir. Bunlar aşağıda yer almaktadır:

- Soğutma ekipmanı.
- İklimlendirme ekipmanı.
- Isı pompası.
- Yangından korunma ekipmanı.
- Elektrik şalt ekipmanı.
- Ölçülü doz inhalerleri hariç florlu sera gazı içeren aerosol dağıtıcılar.
- Florlu sera gazı içeren tüm kaplar.
- Florlu sera gazı içeren solventler.
- Organik rankin çevrimi.

(2) Birinci fıkrada atıfta bulunulan usul ve esaslara ek olarak, bir kap ve bir ürün veya ekipman üzerindeki etiket;

a) Çalışması florlu sera gazına dayanan boş ekipman için "Florlu sera gazları içerir" veya "Çalışması florlu sera gazlarına dayanır" ifadesini,

b) Florlu sera gazlarının endüstriyel veya kimyasal adını ve kilogram cinsinden miktarlarını,

c) Ürün veya ekipman içerisindeki florlu sera gazlarının ton CO₂ eşdeğeri cinsinden toplam miktarını ve Küresel Isınma Potansiyelini,

ç) Ekipmanın hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmışsa "Hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmıştır" ifadesini,

d) Kükürt hekzaflorür içeren elektrik şalt ekipmanının garanti belgesinde, test edilen sızıntı oranı yılda % 0,1'den az belirtilmişse, "Sızıntı oranı yılda % 0,1'den azdır" ifadesini,

e) Soğutma, iklimlendirme veya ısı pompası ekipmanı piyasaya arz edilmeden önce ekipmanın yalıtımı için uygulanan köpükler de dahil olmak üzere, florlu sera gazları şişirme ajanı olarak kullanılmış ise "Florlu sera gazları ile şişirilen köpük" ifadesini,

f) Kap, geri kazanılarak geri dönüştürülmüş veya ıslah edilmiş florlu sera gazı içeriyorsa "Geri dönüştürülmüş florlu sera gazı" veya "ıslah edilmiş florlu sera gazı" ifadesini ve geri dönüştürülmüş veya ıslah edilmiş gaz olması durumunda, parti numarasını ve geri dönüşüm veya ıslah eden kuruluşun adını ve adresini,

g) Kap, hammadde kullanımı veya laboratuvar veya analitik kullanım veya imha amaçlı olarak florlu sera gazı içeriyorsa sırasıyla "İçindekiler yalnızca hammadde amaçlı kullanılabilir" ifadesini, "İçindekiler yalnızca laboratuvar veya analitik amaçlı kullanılabilir" veya "İçindekiler yalnızca imha edilebilir" ifadelerini,

ğ) Florlu sera gazı içeren kabın zorunlu kullanım alanlarında kullanılması durumunda "İçindekiler sadece zorunlu kullanım alanları için kullanılabilir" ifadesini, içerir.

(3) Etiket silinmez olmalı ve ürün veya ekipmanın iyi görülebilen bir bölümüne yerleştirilmelidir.

(4) Etiket üzerindeki bilgiler, etiketin arka planından ayırt edilebilmeli ve açıkça okunabilecek boyutta ve aralıkta belirtilmelidir.

(5) Florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan önşarjlı ekipmanlarda; üretici tarafından imalat sahası dışında ilave edilecek ve etiket üzerinde bilgileri gösterilmemiş gaz için yine etiket üzerinde yer bırakarak, şarj edilen miktarı veya ekipmanın tasarım miktarına ilişkin bilgiler etiket üzerinde belirtilir.

(6) İthalat sırasında, etiket üzerindeki bilgiler ile kapta veya ürün veya ekipmanda bulunan madde arasında bir çelişki olabileceğinden şüpheleniliyorsa gümrük laboratuvarlarında veya gümrük laboratuvarlarında yapılamıyorsa Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek üniversitelere veya kamu kurumlarına ait laboratuvarlarda teknik bir inceleme yapılır. Bu inceleme, ithalat gerçekleşmeden önce ithal edilecek kap veya ürün veya ekipmandaki maddenin tanımlanması için yapılır ve tüm masraflar ithalatçı tarafından karşılanır. Uygunsuzluk tespit edilirse, söz konusu uygunsuzluk Bakanlığa ve Ticaret Bakanlığına bildirilir. Tespit edilen uygunsuzlukla ilgili olarak, ilgili bakanlıklar yürürlükteki mevzuat çerçevesinde işlem yürütür.

(7) İkinci fıkranın (ç), (d) ve (e) bentlerinde yer alan bilgiler ürün veya ekipmanın kullanma ve montaj kılavuzlarında yer almalıdır. Bu bilgiler, ürün veya ekipmanın içerisindeki florlu sera gazının KIP değerinin 150 ve üzeri olması durumunda reklam materyallerinde de yer almalıdır.

(8) Florlu sera gazları içeren köpükler ve önceden karıştırılmış polioller, florlu sera gazının kabul edilmiş endüstriyel tanımını kullanan bir etiketle veya böyle bir tanımlama yoksa kimyasal adıyla tanımlanmadıkça piyasaya arz edilmeyecektir. Etiket, köpüğün veya önceden karıştırılmış poliölün florlu sera gazları içerdiğini açıkça belirtmelidir. Köpük levhalar söz konusu olduğunda ise bu bilgiler açık ve silinmez bir şekilde levhaların üzerinde belirtilecektir.

Ekipman sızıntı kontrolleri

MADDE 13- (1) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ekipman için sızıntı kontrolleri aşağıda belirtilen periyodlara göre yapılır:

a) 5 (beş) tondan 50 (elli) ton CO₂ eşdeğerine kadar florlu sera gazı içermesi durumunda, 12 (on iki) ayda en az bir, bir sızıntı tespit sistemi kurulu ise zorunlu sızıntı kontrol süresi 24 (yirmi dört) ayda en az birdir.

b) 50 (elli) tondan 500 (beş yüz) ton CO₂ eşdeğerine kadar florlu sera gazı içermesi durumunda 6 (altı) ayda en az bir, bir sızıntı tespit sistemi kurulu ise zorunlu sızıntı kontrol süresi 12 (on iki) ayda en az birdir.

c) 500 (beş yüz) ton CO₂ eşdeğeri ve fazlası florlu sera gazı içeriyorsa, 3 (üç) ayda en az bir, bir sızıntı tespit sistemi kurulu ise zorunlu sızıntı kontrol süresi 6 (altı) ayda en az birdir.

(2) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve 10 (on) ton CO₂ eşdeğeri altında florlu sera gazı içeren ekipmanın hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ve "Hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmıştır" ifadesiyle etiketlenmişse ekipman sızıntı kontrolüne tabi olmaz.

(3) 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ekipmanda kurulu sızıntı tespit sisteminin elektrik şalt ekipmanı için her 6 (altı) yılda bir ve elektrik şalt ekipmanı dışındaki diğer ekipman için her 12 (on iki) ayda bir kontrolü yapılır.

(4) 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ve 500 (beş yüz) ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla florlu sera gazı içeren ekipmanda herhangi bir sızıntı tespit sistemi kurulmamışsa, sızıntı tespit sistemi bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren 3 (üç) ay içerisinde kurulmalıdır.

(5) Elektrik şalt ekipmanının test edilen sızıntı oranı yılda %0,1'den az ve üretici tarafından "Test edilen sızıntı oranı yılda %0,1'den azdır" ifadesiyle etiketlenmişse veya basınç ve yoğunluk izleme donanımı bulunuyorsa veya 6 (altı) kilogramdan az kükürt hekzaflorür içeriyorsa söz konusu ekipman sızıntı kontrolüne tabi olmaz.

(6) Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanına sızıntı kontrolleri hakkında bilgi girilmesi zorunludur. Sızıntı kontrollerinin sisteme girilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(7) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ekipmanın sızıntı kontrolleri, EK-5'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilir.

Florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin raporlanmasına ilişkin hususlar

MADDE 14- (1) Aşağıdaki gerçek veya tüzel kişiler:

a) Florlu sera gazları veya diğer florlu maddelerin dökme olarak veya ürün ve/veya ekipman içinde ithalatçıları ve ihracatçıları,

b) Florlu sera gazları veya diğer florlu maddelerin kullanıcıları ve dağıtıcıları,

c) Florlu sera gazlarının veya diğer florlu maddelerin geri kazanılmasını, geri dönüştürülmesini, islah edilmesini veya imha edilmesini sağlayanlar,

Faaliyet Raporları Veri Tabanına kayıt yaptırmakla yükümlüdürler.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlere dair her yıl bir önceki yıla ilişkin faaliyetler 31 Mart'a kadar FARAVET üzerinden raporlanmak zorundadır.

(3) Faaliyet Raporları Veri Tabanına sunulan raporlar, Bakanlık tarafından incelenir. Raporla hata ya da eksiklik bulunursa, ilgili tüzel kişi Bakanlık tarafından bu konuda bilgilendirilir ve ilgili tüzel kişi Bakanlık tarafından düzeltme talebinin iletildiği günden itibaren 15 (on beş) iş günü içinde düzeltilmiş bir rapor sunmakla yükümlüdür.

(4) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen gerçek veya tüzel kişiler, belirli bir takvim yılında ön şarjlı soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanı içerisinde ithal edilen toplam hidroflorokarbon miktarı 100 (yüz) ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla ise, takip eden yılın 30 Haziran'ına kadar FARAVET üzerinden raporlamak zorundadır.

(5) FARAVET'e giriş yapacak gerçek ve tüzel kişilerin raporlama yapacakları konular ve FARAVET'in kullanımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

Piyasaya arz ve kullanım yasakları

MADDE 15- (1) Florlu sera gazlarını saf veya karışım olarak içeren ve 12 nci maddeye uygun olarak etiketlenmeyen kap, ürün ve/veya ekipmanın piyasaya arzı yasaktır.

(2) Soğutma, iklimlendirme, ısı pompası, yangından korunma ve elektrik şalt ekipmanlarının bakımında, servisinde veya dolumunda veya solvent olarak kullanımında florlu sera gazları içeren veya bu gazla dolmuş yapılmış amacıyla tek kullanımlık kapların piyasaya arzı yasaktır.

(3) EK-3'te listelenen ürün veya ekipmanların piyasaya arzı yasaktır.

(4) Magnezyum kalıp dökümde ve magnezyum kalıp döküm alaşımlarının geri dönüşümünde kükürt hekzaflorür kullanılması yasaktır.

(5) Araç lastiklerinin kükürt hekzaflorür ile şişirilmesi yasaktır.

(6) Aşağıdaki ürün ve ekipmanların;

a) Küresel Isınma Potansiyeli (KIP) değeri 2500 veya daha fazla olan hidroflorokarbonları içeren ticari soğutucular ve dondurucular (hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ekipman) 1/1/2025 tarihinden itibaren ve KIP değeri 150 veya daha fazla olan hidroflorokarbon içeren ticari soğutucular ve dondurucular (hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ekipman) 1/1/2029 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

b) Ürünleri "-50°C"nin altındaki sıcaklıklara soğutmak üzere tasarlanmış uygulamalar haricinde, 2500 veya daha yüksek KIP değerine sahip hidroflorokarbonlar içeren veya çalışması bu gazlara dayanan sabit soğutma ekipmanının 1/1/2025 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

c) KIP değeri 750 veya daha yüksek olup 3 kg'dan daha az florlu sera gazları içeren veya çalışması bunlara dayalı olan tekli split klima sistemlerinin 1/1/2025 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

ç) KIP değeri 1500'den az olan florlu sera gazlarının kullanılabildiği kaskad sistemlerin ana soğutma devresindekiler hariç, KIP değeri 150'den yüksek olan florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan 40 kW veya daha fazla nominal kapasiteye sahip ticari kullanım amaçlı çoklu merkezi soğutma sistemlerinin 1/1/2029 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

d) KIP değeri 150 veya daha yüksek florlu sera gazı içeren, taşınabilir oda iklimlendirme ekipmanının (son kullanıcı tarafından odalar arasında hareket ettirilebilen hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ekipman) 1/1/2025 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

e) KIP değeri 150 veya daha yüksek olan hidroflorokarbonlar içeren köpükler:

1) Ekstrüde polistirenin (XPS) 1/1/2025 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

2) Diğer köpüklerin 1/1/2027 tarihinden itibaren piyasaya arzı,

f) KIP değeri 150 veya daha yüksek olan hidroflorokarbonlar içeren teknik aerosolün 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren üretimi,

yasaktır. Bu yasaklar, zorunlu kullanım alanları için piyasaya arz edilen ürün ve ekipmanlara uygulanmaz.

(7) Ürünleri “-50°C”nin altındaki sıcaklıklara soğutmak için tasarlanmadığı sürece 40 ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla şarj miktarına sahip soğutma ekipmanına servis sağlamak veya bakımını yapmak için KIP değeri 2500 veya daha yüksek olan florlu sera gazlarının kullanılması 1/1/2029 tarihinden itibaren yasaktır.

(8) 7 nci fıkrada belirtilen yasak, 1/1/2033 tarihine kadar aşağıdaki florlu sera gazı kategorileri için geçerli olmayacaktır:

a) 12 nci madde hükümlerine göre etiketlenmiş olmaları koşuluyla, mevcut soğutma ekipmanının servisi veya bakımı için kullanılan KIP değeri 2500 veya daha yüksek olan ıslah edilmiş florlu sera gazları.

b) KIP değeri 2500 veya daha yüksek olan geri dönüştürülmüş florlu sera gazları, bu tür ekipmanlardan geri kazanılmış olmaları koşuluyla mevcut soğutma ekipmanlarının bakımı veya servisi için kullanılabilir. Geri dönüştürülmüş gazlar, geri kazanımı sadece bakım veya servisin bir parçası olarak yapan işletme veya geri kazanımı bakım veya servisin bir parçası olarak yaptıran işletme tarafından kullanılabilir.

c) Zorunlu kullanım alanlarına kurulmuş olan mevcut soğutma ekipmanlarının bakımı veya servisi için kullanılan KIP değeri 2500 ve üzeri olan florlu sera gazları.

Ticaret sınırlamaları ve usuller

MADDE 16- (1) Florlu sera gazı satan veya ücretsiz olarak tedarik edenler; alıcının adını, varsa fatura numarasını ve satılan veya ücretsiz olarak tedarik edilen gazın miktarı da dahil olmak üzere alıcıların kayıtlarını tutar ve bu kayıtları 5 yıl boyunca saklar ve FARAVET’e girer. Eğer alıcı 24/9/2020 tarihli ve 31254 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Florlu Sera Gazı İçeren veya Çalışması Bu Gazlara Dayanan Ekipmana Müdahale Eden Gerçek ve Tüzel Kişilerin Belgelendirilmesine İlişkin Tebliğe göre Hizmet Yeri Belgesi alması gerekmeyen bir tüzel kişiye florlu sera gazını yalnızca;

a) Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi teknik personelin belge numarasını beyan ederek veya

b) Florlu sera gazını, 18 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen tüzel kişilerin belgelendirilmesini gerektiren bir faaliyette kullanmayacağına dair yazılı beyan sağlayarak, satın alabilir.

(2) Hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmamış ekipmanı satan veya ücretsiz olarak tedarik edenler, alıcıdan bu ekipmanın kurulumunu yapmaya yetkin olduğunu gösterir Hizmet Yeri Belgesini veya ekipmanın belgelendirilmiş gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulacağına dair beyanat ister. Söz konusu beyanat, ekipmanın Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi kişi tarafından kurulacağını belirten ve belge sahibi gerçek veya tüzel kişiyle yapılan sözleşmedir.

ALTINCI BÖLÜM

Gerçek ve Tüzel Kişilerin Belgelendirilmesi ve Diğer Sorumlulukları ile İlgili Usul ve Esaslar

Gerçek kişilerin belgelendirilmesi

MADDE 17- (1) Florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan sabit soğutma ve iklimlendirme ekipmanının, ısı pompasının, sabit yangından korunma sisteminin, soğutmalı kamyon ve römorklarda bulunan soğutma ünitelerinin ve elektrik şalt ekipmanının kurulumunu, bakımını, teknik servisini, onarımını veya devreden çıkartılması işlemlerini yapan gerçek kişi, bu faaliyetleri gerçekleştirmeye yönelik Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmak zorundadır.

(2) 5 ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla florlu sera gazı içeren sabit soğutma ve iklimlendirme ekipmanı, ısı pompası, sabit yangından korunma sistemi, soğutmalı kamyon ve römorklarda bulunan soğutma üniteleri ve elektrik şalt ekipmanının sızıntı kontrolünü yapan gerçek kişi, bu faaliyeti gerçekleştirmeye yönelik Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmak zorundadır. Hermetik olarak sızdırmazlığı sağlanmış ve 10 ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla florlu sera gazı içeren ekipmana müdahale eden gerçek kişi Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olmak zorundadır.

(3) Sabit soğutma ve iklimlendirme ekipmanından, ısı pompasından, sabit yangından korunma sisteminden, soğutmalı kamyon ve römorklarda bulunan soğutma ünitelerinden ve elektrik şalt ekipmanından florlu sera gazı geri kazanımı yapan gerçek kişi, bu faaliyeti gerçekleştirmeye yönelik Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmak zorundadır.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda atıfta bulunulan belge şartlarına eşit şartlar içeren müfredata sahip askeri unsurlarda eğitimini tamamlayan gerçek kişi, söz konusu fıkra hükümlerinde belirtilen belge yükümlülüklerinden muaftır.

(5) Eğitim, sınav ve belge iptaline ilişkin usul ve esaslar 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği kapsamında düzenlenir.

(6) Belge sahibi gerçek kişiler ve askeri unsurlarda eğitimini tamamlayan gerçek kişiler birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda atıfta bulunulan faaliyetlerin yürütülmesi sırasında florlu sera gazı sızıntısını önlemek için gerekli tüm tedbirleri alırlar.

(7) Ekipman üretim tesislerinde; birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda atıfta bulunulan faaliyetleri yürüten gerçek kişiler bu tesislerde çalıştıkları süre boyunca Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olma zorunluluğundan muaftır.

(8) Gerçek kişilerin belgelendirilmesine ilişkin hususlar, Florlu Sera Gazı İçeren veya Çalışması Bu Gazlara Dayanan Ekipmana Müdahale Eden Gerçek ve Tüzel Kişilerin Belgelendirilmesine İlişkin Tebliğde düzenlenmiştir.

Tüzel kişi belgelendirilmesi

MADDE 18- (1) Üçüncü bir kişi için, florlu sera gazlarını içeren veya çalışması bu gazlara dayanan sabit soğutma, iklimlendirme, ısı pompası ve sabit yangından korunma ekipmanının kurulumunu, bakımını veya servisini, onarımını veya devreden çıkartılmasını gerçekleştiren tüzel kişi, bu faaliyetleri gerçekleştirmeye yönelik TS13905 numaralı Hizmet Yeri Belgesine sahip olmak zorundadır.

(2) Birinci fıkrada atıfta bulunulan tüzel kişilerin belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Hizmet Yeri Belgesinin denetimi, iptali veya askıya alınması ile ilgili diğer hususlar Türk Standartları Enstitüsü tarafından uygulanır.

(3) Hizmet Yeri Belgesi sahibi tüzel kişiler bu maddenin birinci fıkrasında atıfta bulunulan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında florlu sera gazı sızıntısını önlemek için gerekli tüm tedbirleri alırlar. Tüzel kişilerin Hizmet Yeri Belgesi alabilmesi için, florlu sera gazları ile ilgili görev, yetki ve sorumluluk verilen bütün teknik personelin Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olması mecburidir.

(4) Tüzel kişilerin belgelendirilmesine ilişkin hususlar, Florlu Sera Gazı İçeren veya Çalışması Bu Gazlara Dayanan Ekipmana Müdahale Eden Gerçek ve Tüzel Kişilerin Belgelendirilmesine İlişkin Tebliğde düzenlenmiştir.

Ekipman operatörünün yükümlülükleri

MADDE 19- (1) Ekipman operatörü;

a) Florlu sera gazı içeren veya çalışması florlu sera gazlarına dayanan ekipmanın kurulum, bakım veya teknik servis, onarım, devreden çıkartma ve sızıntı kontrollerinin ve florlu sera gazlarının ekipmandan geri kazanımının 17 nci ve 18 inci maddelerde belirtildiği gibi sırasıyla uygun şekilde belgelendirilmiş gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmasını sağlar.

b) Florlu sera gazı sızıntılarını önlemek için gerekli tüm tedbirleri alır.

c) Ekipman sızıntı kontrollerinin 13 üncü maddede belirtilen hükümler doğrultusunda belirlenen zaman çizelgelerine göre yapılmasını sağlar.

ç) Herhangi bir sızıntı tespit edildiğinde, belgelendirilmiş gerçek ve tüzel kişiler tarafından gecikmeden ekipmanın onarılmasını sağlar.

d) Sızıntı onarımının yeterliliğini doğrulamak amacıyla sızıntı kontrolünün takibini yaptırır; bu kontrolün sızıntı onarımını takip eden 30 (otuz) iş günü içerisinde, belgelendirilmiş kişi tarafından yapılmasını sağlar.

e) Yeni kurulan ekipman için, ilk sızıntı kontrolünün ekipman kurulumunu takip eden 30 (otuz) iş günü içerisinde yapılmasını sağlar.

f) Sızıntı tespit sisteminin 13 üncü maddeye göre ekipmana monte edilmesini ve kontrol edilmesini sağlar.

g) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendinde atıfta bulunulan EKOMVET'e girilen ekipman kayıt defterinin güncel bir kopyasını talepleri üzerine Bakanlığa ve ilgili yetkililere sunar.

ğ) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde atıfta bulunulan ekipmana, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen faaliyetlerin tamamlanmasından ardından, bu faaliyetlerle ilgili bilgilerin 30 (otuz) iş günü içerisinde EKOMVET'e girişini sağlar.

h) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra edinilen florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipmanın çalıştırılacağı yere yerleştirilmesini izleyen 30 (otuz) iş günü içinde veya ekipmanın kurulumu gerekiyorsa, ekipmanın kurulumunun tamamlanmasından ve ekipmanın florlu sera gazı ile şarj edilmesinden itibaren 30 (otuz) iş günü içinde EKOMVET üzerinden Bakanlığa bildirim yapar.

ı) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce edinilen ekipman için Bakanlığa;

1) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve içinde 5 (beş) tondan 50 (elli) ton CO₂ eşdeğerine kadar florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipman ve 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ve içinde 6 (altı) kilogram veya daha fazla kükürt hekzaflorür içeren ekipman için 18 (on sekiz) ay içinde,

2) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve içinde 50 (elli) tondan 500 (beş yüz) ton CO₂ eşdeğerine kadar florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipman için 12 (on iki) ay içinde,

3) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve içinde 500 (beş yüz) ton CO₂ eşdeğeri veya daha fazla florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipman için 6 (altı) ay içinde bildirim yapar.

(2) Bakım veya teknik servis firmaları ürün veya ekipmanı kullanmadığı ve sahip olmadığı sürece operatör olmayacaktır.

(3) EKOMVET'e giriş yapacak gerçek ve tüzel kişiler ve EKOMVET'in kullanımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Zorunlu kullanım alanları ve dış ticaret

MADDE 20- (1) Zorunlu kullanım alanları için öngörülen ve EK-3'te ve 15 inci maddede belirtilen piyasaya arz yasaklarından muaf tutulan ürün veya ekipmanın ithalatından ve piyasaya arzından önce, söz konusu ürün ve ekipmanın üreticisi veya ithalatçısı, Bakanlıktan izin almak zorundadır.

(2) Florlu sera gazını, zorunlu kullanım alanlarına kurulan ve 15 inci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen kullanım yasağından muaf tutulan ekipmanın bakımı veya teknik servisi yapılmadan önce kullanıcı, Bakanlığa yazılı bildirim yapmak zorundadır.

Serbest bölgelerde faaliyet gösterenlere ilişkin esaslar

MADDE 21- (1) Serbest bölgelerde faaliyet gösterenler, yasaklı ürün ve ekipmanın Türkiye Gümrük Bölgesine girmemesi koşuluyla, EK-3'te ve 15 inci maddede belirtilen piyasaya arz yasaklarından muaftır.

(2) Florlu sera gazları veya diğer florlu maddeler veya bunları içeren ürün veya ekipmanı serbest bölgelere getirenler; florlu sera gazları, diğer florlu maddeler veya bunları içeren ürün veya ekipmanı serbest bölgelerin dışına gönderen veya florlu sera gazlarını veya diğer florlu maddeleri serbest bölgelerde kullanan, geri kazanan, geri dönüştüren, ıslah eden veya bertaraf eden kuruluşlar Bakanlığa yazılı bildirim yapmak zorundadır.

(3) Serbest bölgelerde faaliyet gösteren ve 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ekipmanın operatörleri, 7 nci maddede belirtilen EKOMVET'e kayıt olur ve veri tabanında söz konusu ekipman için kayıt defterleri oluşturur.

(4) Serbest bölgelerde, 17 nci ve 18 inci maddelerde belirtilen faaliyetleri yürüten gerçek ve tüzel kişiler, aynı maddeler uyarınca belgelendirilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 22- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere 2872 sayılı Kanununun 20 nci maddesinde öngörülen idari yaptırımlar uygulanır.

Kigali Değişikliğine taraf olmayan ülkelerle ticaret yasağı

MADDE 23- (1) Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Kigali Değişikliğine taraf olmayan ülkelerle hidroflorokarbon ticareti yapılması 1/1/ 2033 tarihinden itibaren yasaktır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 24- (1) 4/1/2018 tarihli ve 30291 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Florlu Sera Gazlarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)